

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9760,Polacy-w-Sowietach-w-okresie-miedzywojennym.html
07.05.2024, 08:46

Polacy w Sowietach w okresie międzywojennym

PLIKI DO POBRANIA

[Polacy w Sowietach w okresie międzywojennym - „Niezależna Gazeta Polska”, 6 marca 2009 \(pdf, 300.24 KB\)](https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9760,Polacy-w-Sowietach-w-okresie-miedzywojennym.html)

DODATEK SPECJALNY
IPN
NIEZALEŻNA GAZETA POLSKA
MIĘCIEŃ NARODOWY

POLACY W SOWIETACH W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM

W czasach walk o niepodległość walczyli i wspierali boje o Wolną Polskę, po zwycięskiej wojnie polsko-bolszewickiej pozostali na swych ojczymach, dostając się pod władzę bolszewików – Polacy w Związku Sowieckim. System sowiecki uopromniał się o nich jako pierwszy. Jako grupa, która stawiała opór powszechnej sowietyzacji, uznana została za „element wyrotowy i niepokorny”. Od połowy lat 20. rozpoczęły się masowe represje, których kulminacją była tzw. polska operacja NKWD 1937–1938. Zapoczątkowana wiedzy eksterminacja ludności polskiej znalazła swoją kontynuację po wkroczeniu Sowieców na terytorium Polski w 1939 r. i 1944 r. W prezentowanym numerze przedstawiamy tragiczną historię Polaków „skazanych na zapomnienie”.

Ludność polska w państwie sowieckim

W 1914, na podstawie ówczesnych szacunków statystyk rosyjskich liczba Polaków w Rosji (z wyłączeniem tzw. Królestwa Polskiego, osiągała ok. 1,517 mln osób. Na powołanie wojny do wojny wyjechał na wojnę na 2,572 mln osób. Poza krajami napoleońskimi w tym czasie polska była w Finlandii, Ukrainie, Polsce, Włoszech, Tybecie. Odkryli i znaczący: w wojnie, administracji i w innych.

Skład społeczny i zawodowy zmienił się wyraznie po powstaniu styczniowym. Zmiany społeczno-gospodarcze spowodowały nagły dążeń grup chłopów, pracowników przemyślowych, w tym du-

ż liczbę robotników niewykwalifikowanych. W 1917 r. w Rosji europejskiej Polaków pochodzenia szlacheckiego było 29,3 proc., mieszczańskiego 27,4 proc., a chłopskiego 44,3 proc. Na terenach Kaukazu i Syberii liczba osób pochodzenia chłopskiego dochodziła nawet do 70 proc.

Okres Polaków w ZSRS to społeczność obywateli na terenach brzoźnych dawnej Rzeczypospolitej.

Niewielka polityka Sowieć
Sowiecka polityka miała określić krótko – z jednej strony terror, z drugiej, daw-

nie układy władzy, np. w obywateli i życiu społecznym. Był to zabieg czysto taktyczny. Miła ta droga póki polna inkubacja społeczeństwa Sowieć, prowadząca do całkowitego zniszczenia. Bolszewicy wprowadzili tzw. model sowieckiej polityki ludnościowej, której celem było pozyskanie sympatii społecznej i polne podporządkowanie. Najbardziej ryzykalny Układ i Białoruś ZSRS.

Liczba Polaków w ZSRS
Przeznaczenia urzędów uwidoczniły się szczególnie podczas Ogólnorosyjskich

NIEZALEŻNA GAZETA POLSKA
Wydanie 6 marca 2009 r.